

מדר וי ששראל

בגיל 63, בני גאון מסיים את תפקידו כמנכ"ל כור ויוצא לדרך חדשה, חמוש בהרבה כסף ובמעמד של מי שעשה את זה בגדול ■ גאון הבריא את כור, אם כי הדעות חלוקות באשר למה שעשה בחברה לאחר שהבריאה. מה שבטוח, הוא הצטיין במכירת המוצר העיקרי שלו: בני גאון ■ הסיפור שלו הוא הסיפור של עולם העסקים הישראלי: צמיחתו בתנאים ריכוזיים ולא עיסקיים, השינוי שעבר בשנים האחרונות, תפיסתו את העולם שבו הוא חי כהתמודדות מתמדת שיש בה שורות תחתונות בלבד. בני גאון הוא אנחנו, כמו שאנחנו נראים כשאנחנו מצליחים

עבר שלח

פני שנה בדיוק ערך מעריב סקר בקרב 105 מנהלים של חברות גדולות ובינוניות בישראל, בשאלה "מיהו המנהל הטוב ביותר בארץ". בני גאון, מנכ"ל 'כור', זכה במקום הראשון ברוב עצום. הוא הקדים כהרבה את אלי הורביץ מ'טבע' (שלישי), שייסד ופיתח קונצרן השווה מיליארדים ושווי הונו האישי גדול בהרבה מזה של גאון. אותם רברים אפשר לומר גם על דן פרופר (רביעי), מיכאל שטראוס (שישי) וסטף ורטהיי-מר (שביעי). שלמה אליהו (עשירי), מי שהיה כנעוריו נער שליח והפך את עצמו כמו ידיו לטייקון ביטוח, קיבל קול אחד על כל 15 שקיבל גאון. אנשים כמו יהודה ווהר וזיסאפל מחברת 'רד', שבנו מהקרקע אימפריה של הייטק, אפילו לא נכנסו לרשימה. הבחירה הו מעידה על הבוחרים לא פחות מאשר על הנבחר. גאון זכה במקום הראשון לא רק בגלל סיפור ההכרזה המזהיר של 'כור', שבמרכזו עמד: לא רק בגלל רווחיו האדירים של הקר נצרך בשנים האחרונות, ובוודאי לא רק בגלל חבילת האופציות שקיבל, שהפכה את מי שגדל בשורות משק העובדים לשכיר השווה מיליונים. הוא זכה במקום הראשון מפני שגאון מסמל את התכונה הנערצת ביותר על הישראלי בכלל, והישראלי המנהל בפרט: הוא ווינר. השבחים והביקורות שתקראו עליו כאן, האמי-רות המתוחכמות על כישוריו ומגרעותיו, כל אלה לא מעניינים את קורא העיתונים, או את רוב המנהלים. ענורים, בני גאון - כשם ספרו, שעוד יחזור ויעלה בהמשך - העז וניצח. כל השאר הוא תלונות של לווריים או של מי שלא מפרגן.

הרבה יותר מסיפוריהם של הורביץ, ורטהיימר או אליהו, הסיי-פור של בני גאון הוא הסיפור של עולם העסקים הישראלי: צמיחתו בתנאים ריכוזיים ולא עיסקיים, מערכת יחסיו הצמודה מדי עם הממשלה ואירגון העובדים; תפיסתו את העולם שבו הוא חי כהתמודדות מתמדת שיש בה שורות תחתונות בלבד, ולפיכך הערצתו לניצחון כאשר הוא ניצחון (גאון נהג, באורח לא ממש מקובל, להרבות בהשוואות בין השורות התחתונות של 'כור' לבין אלו של חברות השקעה בגודל דומה, כדי להרגיש את גודל הניצחון); יחסיו המשונים עם התקשורת הכלכלית, הנעה משב-חיים אין קץ לקבורה בטרם עת וחזרה לקשירת כתרים ללא אבח-נה. גאון הוא המנהל של המדינה משום שבאופיו, בדברים שמדברים אליו ומרגיזים אותו ואפילו בדרך שבה הבריא את 'כור', הוא רחוק מהייקיות של ורטהיימר, החשאיות של אליהו או המעוף וההתמדה של הורביץ: גאון הוא אנחנו, כמו שאנחנו נר-אים כשאנחנו מצליחים.

ספרו של גאון, אגב, עוסק בתקשורת באורח כמעט כפייתי: כמה וכמה פעמים הוא עוצר את שטף הארועים כדי לסגור חש-בונות עם עיתונאים שכתבו נגדו ולהודות לאלה שתמכו בו, מפ-רט באריכות מה שנאמר עליו לפני עשר שנים ומקפיד, כמנהג הישראלי המקובל, לומר שכל זה לא ממש הזיז לו אישית. לא הרבה מנהלים היו טורחים, ברשימת התודות הפותחת את סיפור הצלחתם הגדול ביותר, להודות באופן אישי לעיתונאי (סבר פלוצקר מ'ידיעות אחרונות'), שהלך איתם לאורך כל הדרך (כר) לל נסיעות יחד עם גאון לנושי 'באנקרס טראסט' ב'1988, ולמ-

סע ההופעות לפני הנפקת 'כור' ב'1995), ולצטט עמודים של-מים מנאומו ומאמריו של העיתונאי. גאון, שעוד כימיו ב'קור' אופ' נבחר ל'איש השנה בשיווק', עסוק מאוד בשיווק של המור-צר העיקרי שיש לו למכור - בני גאון - ובתגובה של הקונים הפוטנציאליים למערכת השיווק הזו. את הספר בחר לפתוח בשיר שהקדיש לו אחיו יהורם, העוסק לא באהבה או בתמיכה, אלא בכוח ללא-מפרגנים. דומה שהתחושה הזו, של מי שמרגיש שהצלחתו היא נושא לקינאה ורדיפה לא מוצדקת, משותפת לשי-ני האחים כאחד.

גאון, אגב, סירב להתראיין לכתבה זו. בשנים שלו ב'כור' השתמש בנשק הראיון בחסכנות ממוקדת, שאחריה רעש חזק: שנתיים לא יצאה מלה פומבית מפיו, אם כי מי שהיו בסוד העני-ינים יודעים לספר שהתרברבו חרוץ מתחת לפני המים. בספי-רו הוא מספר איך החליט שלא להיחשף ישירות במהלך הפעלתה של תוכנית ההכרזה של 'כור', אלא להשתמש ב'מוליכי רעת קהל', שאת זהותם אינו מפרט. גאון למד לעבוד עם עיתונאים לא רק בשנותיו ב'קראופ', אלא גם כשעמד מאחורי אירגון ועיי-

"אם נצליח", אמרה לו מזכירתו בתחילת הדרך, "ידברו על זה בכל העולם. ילמדו את זה באוניברסיטאות". אחד הדברים שגאון גאה בהם היום במיוחד, אומרים, הוא העובדה שהוא מוצה בבית הספר לעסקים 'קלוג' בתל-אביב. הנה הוא, טכנאי המזגנים שהשכלתו העיסקית הפורמלית מינימלית, מלמד באוניברסיטה את הדברים שעשה

דת מפלגת העבודה ב'1986, ובמטהו של קיסר בבחירות להסי-תדרות. אם אכן יילך לפוליטיקה, אפשרות שתידון בהמשך (ותישלל, לפחות לטווח הקרוב), יביא איתו נסיון רב בהפעלה שקטה ומתוחכמת של עיתונאים, וגם לא מעט טינה לאלה שאיי-נם הולכים איתו עד הסוף. הוא גם יביא איתו מנטליות, שלא תמיד היתה מקובלת על מקביליו בעולם העסקים, לפיה אתה מוכר לא רק את העסק שלך, אלא גם את עצמך כמנהל. בפולי-טיקה זה יתקבל בטבעיות רבה בהרבה.

ההצלחה שלו; הכישלון של אחרים

רכים בקהיליה העיסקית לא ממש מפרגנים לגאון את הבראת 'כור'. אומרים שהממשלה - ובמיוחד יצחק מודעי, שהעניק לקר-נצרך ערכות מדינה של 100 מיליון דולר - היא שהצילה אותו.

אומרים שתנאי השוק, ובמיוחד גאות הבורסה - חלק נכבד מחור-בות 'כור' נמחק בעזרת הנפקות מוצלחות בארץ ובחו"ל - והעי-ליה הגדולה, שתרמה לצמיחה כמשק (והגרילה מאוד את רווחי חברות התשתית של 'כור', ובראשן מונופול המלט 'נשר'), יצרו מצב שבו כל אחר היה יכול להצליח. אומרים שפשיטת הרגל של ההסתדרות הקלה על גאון לפטר כעשרת אלפים עובדים, צעד שלא היה יכול לעבור בהסתדרות העומדת על רגליה. אומרים (וגאון עצמו מעניק להם על כך את מלוא הקר-דיט) שהשופט אליהו וינוגרד הציל את 'כור' מפשיטת רגל בהחלטה אמיצה, ושעו"ד יגאל ארנון הוא זה שפי-תר את הבעיות עם הבנקים הזרים, שהיו הנושים האגר-סיביים ביותר של 'כור'. מספרים שהבנקים הישראליים גילו כלפי 'כור' סבלנות שאינה מצויה. הכל נכון, אבל גאון הוא זה שהיה שם ועשה את זה. "אם תביא אדם לבור באדמה ותאמר לו שבמרחק חמישה מטר ממנו יש עורק זהב, זה לא ייראה כחוכמה גדולה אם ימצא אותו", אומר איש עסקים בכיר. "אבל מה לעשות, לא כל אחר היה מוצא".

הבעיה העיקרית של 'כור', כשנכנס אליה גאון ב'1988 ביוני-1988, היתה מצבת חובות בלתי אפשרית, שהסתכמה ביותר ממיליארד ורבע דולר. הקונצרן הגיע אליה, כמו פושט הרגל ב'זורח השמש' של המינגווי, בהתחלה לאט לאט ואחר-כך בבת אחת: האסטרטגיה של 'כור' במשך שנים עסקה בהתפשטות בלי-בר, כשהחברה קונה מכל הבא ליד והופכת לקונגלומט, המושקע בעשרות עסקים שאין לו יכולת לנהלם ובתחומים שמנהליו לא הבינו בהם. בשנה וחצי הראשונות לכהונתו מכר גאון 33 חברות באופן חלקי או מלא, ועוד עשר נכנסו לפירוק או נסגרו.

חלק קטן מהעיסקאות שעשה גאון הוכחו מוטעות - הוא מכר 25 אחוז ממניות 'טבע' לפי שווי חברה של 104 מיליון דולר, חלק קטן משווייה היום, ויצא מחברת 'פלאפון' ומעיסקי הטלווי-זיה בכבלים - אבל רוב העיסקאות היו מוצלחות, וזה הישג של ממש בתנאי הלחץ בהם עבר. הוא סירב לפיתוי למכור את 'תדיראן', או חלק מ'נשר', מה שהיה מאפשר לו להחזיק בחלק מהחברות שמכר. היו לו התבונה להכיר, בתוך מערכת לחצים שמוטטה רבים מכל עבריו, מה נכון לעשות ומה לא, וקור הרוח והנחישות לבצע את הדברים עד הסוף. הוא עמד בפרץ מול נסי-יונות מוקדמים למכור את 'כור' לפי שווי של 10-100 מיליון דר-לר, בין השאר לחברת 'שמרוק', שבסופו של דבר קנתה את חלקה של חברת העובדים ב'כור' לפי שווי של יותר ממיליארד ירוקים. יותר מהכל, עושה רושם, גאון קרא נכון את המפה הכוללת ואת חלקו בה, ואת העוצמה הרבה שיש דווקא במעמדו החלש כמנהל קונצרן העומד על סף פשיטת רגל. הוא הבין שההסתדר-רות, בחולשתה, לא יכולה לתת לו ליפול, כי אף אחד לא יבוא במקומו. ישראל קיסר, האיש שהביא את גאון ל'כור', היה חייב לעמוד מאחוריו: בתוך חודש מכניסתו של גאון לתפקיד נחשף גודל הברוך של הקונצרן - הפסד של רבע מיליארד דולר ב'1987 וחובות גדולים פי חמישה. קיסר, שגאון סיע לו רבות בכ-חירות להסתדרות, ידע היטב שהפגר מונח לפתחו ולא לפתחו של גאון. כך יכול היה גאון לנהוג בחברה הסתדרותית כמשק פרטי לכל דבר. זה, אגב, גם המסר העיקרי של ספרו, ושל קטעי היומן שניהל במהלך שנותיו ב'כור': כך קרס משק העובדים, וכך

התשובה לשאלה אם מישהו
הוא מנהל טוב או לא תלויה
כמעט תמיד בשאלה 'טוב
למה?' בני גאון
צילום: פלאש 90

עמדו מעטים – בני גאון, למשל – ליד עריסתה של הכלכלה החרושה שנוצרה מהריסותיו.

היום, שחלקים נרחבים ממנו מובאים ב"דק המעז מנצח", הוא מסמך מזור. בספר מספר גאון שהחל לכתוב אותו לפי המלצה ממזכירתו, עדינה ברנר, שאמרה לו בתחילת ימיו ב'כור': "אם נצליח, ידברו על זה בכל העולם. ילמדו את זה באוניברסיטאות". ואכן, קטעי היומן המופיעים בספר אינם מנוסחים כרגעי לבטים והכרעה אצל אדם שעתידו האישי לוט בערפל, אלא כמו הוכחות עתידיות לסיפור ההצלחה שלו, כאילו כתב גאון לא לעצמו אלא למען אלבומו הניצחון שעוד יבוא. אחד הרברים שגאון גאה בהם היום במיוחד, אומרים, הוא העובדה שהוא מרצה בבית הספר לעסקים 'קלוג' בתל-אביב. הנה הוא, טכנאי המזגנים שהשכלתו העיסוקית הפורמלית מינימלית, מלמד באוניברסיטה את הרברים שעשה, שהם היסטוריה עיסוקית.

הניסוח הזה של היומן, בעוד הרברים עצמם מתרחשים סביבו, נובע כנראה מהאופטימיות הכלתית גדלית של שחקן פוקר, ששומר על חיוך גם כשהוא יושב עם עצמו לבד בחדר, ועוד יותר מזה מההכרה של גאון שההצלחה, אם תהיה, תהיה שלו (ובצדק) והכישלון של אחרים (גם כן בצדק). הוא ניצל עד הסוף את היתרון של מי שהגיע מעמדה של מנהל מצליח ב'קראופ' לעסק פושט רגל, וגם במקרה שיחזיר את המפתחות ההפסד לא יהיה שלו אלא של החברה. כך שיכנע את הממשלה – למודעי קדם שמעון פרס, שהיה הראשון שהבטיח ל'כור' סיוע – להזרים את הכסף ל'כור', במקום לבעלי החוב שלה, וכך גייס את תמיכתם של הבנקים הישראליים, שהיו בעלי החוב העיקריים.

הבנקים הזרים היו סיפור אחר. הסגנון הישראלי של גאון לא עשה עליהם רושם רב בתחילה (את הסיפור המפורסם, לפיו התייצב בראשונה בפני אנשי 'באנקרס טראסט', שמאוחר יותר הגישו בקשה לפרק את 'כור', ואמר להם "מי ניים איז גאון, וויץ אין היכרו מינס ג'ניוס" גאון אינו מכחיש בראיונר תיו, ומייחס אותו לנסיון כושל לרכך את האווירה במעט הומור). אפשר לומר שלסגנון הזה היה חלק בכך שכמעט שנתיים נדרשו לבנקים הזרים כדי להירתם לעגלת ההבראה של 'כור', ואפשר ודאי – וגם גאון אומר את זה – לומר שליגאל ארנן היה חלק עיקרי בפתרון. אבל בסופו של דבר, הפך גאון לאחד המנהלים הישראליים שהצליחו יותר מכולם בהכנסת משקיעים זרים לחברותיהם, כך שוודאי שלמד לדבר עם אנשי העסקים האמריקנים בשפתם.

אחריותו של גאון להבראת 'כור' לא נגמרה בהרחקת החלקים הנגועים בחברה. בשלב השני הוא גייס כסף, הרבה כסף, הן מהכנסת משקיעים זרים (נורטל לטלרד, הנקל לשמן) ובעיקר בסידרת הנפקות ששיאה בהנפקה הגדולה בוול סטריט בסוף 1995. אז כבר היתה 'כור' חברה רוה ושופעת מזומנים, ממוקדת סביב מרכזי הרווח הברורים שלה: מונופול מייצר מזומנים כמו 'נשר', חברות תשתית מבוססות כמו 'מכתשים', וחברות עתירות טכנולוגיה כמו 'טלרד' ו'תדיראן'. הוא עשה את זה בכישרון המכירה המוכר שלו, בסידרת הצגות מרשימה בארצות הברית ובאירופה.

גאון, אומר כל מי שניצב מולו במעמדים כאלה, יודע איך להעמיד שואו: הוא שולט היטב בפירוטכניקה של השקפים וסרטי התדמית (לסרט שקדם להנפקה הגדולה גוייס אפילו יצחק רבין, שנרצח ממש בעצם ימי מסע ההופעות של גאון בחו"ל), מפזר משפטי מפתח (מדהים לראות איך בראיונותיו הרבים וגם בספרו חוזרים אותם משפטים ואותם סיפורים פעם אחרי פעם) ומקריין ביטחון עצמי ואופטימיות אין קץ. החום האנושי האותנטי שלו נראה כמו תחמנות כשעמד בראש חברה פושטת רגל, אבל התקבל הרבה יותר יפה שבע שנים אחר-כך. האנגלית המצויינת, אותה רכש בעצמו, צילצלה טוב בהרבה כשמאחוריה חצי מיליארד שקל רווח בשנה.

שאטון פרס של עולם העסקים

"דק המעז מנצח" מדגל בקלילות על מה שקרה בין 1992 ל-1995, כלומר מרגע שהחלה 'כור' להראות רווח ועד להנפקה הגדולה. זה לא רק מפני שהספר עוסק בעיקר בהבראה, אלא גם מפני שעל השנים האלה יש הרבה פחות מה לספר. התכונות ששירתו את גאון היטב בשלוש השנים הקשות – קור רוח, נחיר שות, אופטימיות אין קץ וכושר שיווק – היו נחוצות הרבה פחות למנהלו של קונצרן עשיר וחוק, האמור להציע את החברה שלו קדימה.

קשה להצביע אפילו על מהלך דומיננטי אחד שעשה גאון בחמש השנים האחרונות. הוא הירבה לדבר על "כלכלת השלום", פיזור הבטחות לפרוייקטים שיכסו את המורח התיכון כולו, והאשים את ממשלת נתניהו בנוזקיו הכלכליים של ריטוק התהליך. אבל המיזמים שאפתניים אותם ניבא, בהשתתפות גורמים פלשתיניים וזרים ובהיקף של מאות מיליוני דולרים, נשארו בגדר דיבורים בלבד. גאון עצמו, אגב, מקובל היום במדינות ערביות רבות. פעם נוספת, המוצר העיקרי שהצליח למכור היה בני גאון, מה שעשוי לסייע לו במסגרות העיסוקיות וחדשות שלו.

גם הדיבורים שלו על התמקדות בהייטק לא הביאו לשום מהלך רציני. את ההחלטה (בלחץ הממונה על ההגבלים העיסוקיים) על עיסוק החליפין עם 'כלל', בה קיבלה 'כור' את מניות 'אי.סי.אי' תמורת מניות 'משאב', חברת האם של 'נשר', ולמעשה ויתרה על ספקית המזומנים הגדולה שלה תמורת חברת הייטק, כבר קיבל יונתן קולבר, האיש שקנה את 'כור' מידי חברת 'שמרוק' ומי שינהל אותה מה-1 ביולי השנה.

יש מי שרואים בדיבורים הרמים על "כלכלת השלום", למשל, עוד מהלך שיי ווקי של גאון, שביקש להעלות את מניית 'כור' (שלו, כזכור, יש בה עניין אישי רב) על כל בדל עסק שטרם קדם עוד וגידים. אבל כנראה שהאמת היא אחרת: גאון פשוט אוהב לדבר. בשורות מפלגת העבודה – ולקשרים הפוליטיים של גאון עוד נגיע – יש מי שמשווה אותו לשמעון פרס: שני אנשים שמוכרים בכישרון רב דברים שאין להם ביד. ההבדל הוא שאצל פרס שימשו הדיבורים לא

(המשך מהעמוד הקודם)

אחת כדי להניע תהליכים; אצל גאון, העובד בעולם השקט והחשאי של העסקים, נקטלו לא מעט יוזמות בשלב ההתחלתי כי בני מיהר לרוץ אי תן לעיתון.

מה עוד קרה ב'כור' בחמש השנים האחרונות? לא הרבה בתחום העסקים, אבל הרבה מאוד מתחת לשורה התחתונה במאזן מדי שנה. ובעולם הניצחון נות של גאון - ושל רוב המנהלים הישראליים, מסתבר - זה מספיק. קטעי העיתונות הרבים בתיק העבה של גאון עוסקים מאז 1992 בעיקר בתנאי האישיים (מי שנאלץ ברצמבר 1990 לוותר על הסכם פנסיה שהוערך ב-320 אלף שקל, עושה היום את הסכום הזה בכל פעם שמניית 'כור' עולה באחוז) ובתהפוכות הבעלות שעברו על הקונצרן. ביונס? לא ממש.

וזה אולי הלך העיקרי מהתבוננות בקריירה של בני גאון: התשובה לשאלה אם מישוה הוא מנהל טוב או לא תלוייה כמעט תמיד בשאלה "טוב למה?" התכונות האישיות של גאון שתוארו למעלה - איש שיווק מעולה, בעל כושר ביטוי וכריזמה ו"ביצים של נחור

שת", כמאמרו של סנדור מזור - היו המפתח להצלחתו כאיש העסקים שהכריא את 'כור', ומי שלוקח ממנו את הקרדיט על כך עושה לו עוול. אבל התכונות האלה חשבות פחות למי שאמור לנהל את 'כור' עכשיו. האיש הזה צריך הבנה עיסקית, יוזמת של ממש ויכר לת להרים פרויקטים בקנה מידה גדול, ולא רק לר- בר עליהם. ככל אלה, בני גאון לא מדורג גבוה ברשימה.

הסכר שהגדיש את הסאה

בשנים האחרונות נזכרו גם לא מעטים ברקורד של גאון לפני שנחת ב'כור'. ימיו ב'כור-סחר' אירופה - מ-1975 ועד 1981 - לא היו מלאי הצלחות. הוא היה פעיל מאוד, הקים סניפים ומרכזי בחו"ל, אבל העסק הפסיד. הוא העלה את הקראופ מדרגה בכל הנוגע לתרמיתיה של הרשת ההסדרותית המאובקת, אבל את הפריצה העיסקית האמיתית עשתה הרשת אחרי, בימי יורשו יוסי רזון ולאחר מכן. בני גאון, אומרים אנשי עסקים, פחות מוכשר במשימה המורכבת של לנהל עסק קיים ולהצמיד אותו קדימה. המשפט שאמר באחד הראיונות "אני לא אוהב לקרוא מאזנים, אני אוהב לעשות אותם", אולי נשמע טוב בעיתון, אבל בקהילה העיסקית הוא מעורר גיחוך.

רבים חושבים שזו גם הסיבה שבגללה החלי- טו "קלארידג", ויונתן קולבר בראשה, להחליף את גאון. לא מדובר פה רק באיש צעיר, שבוועד לו בידיים לנהל את הצעצוע היקר שרכש במחיר עתק. מדובר באבחנה קרה מי האיש ומהו המבנה לו נזקקת 'כור' עכשיו. גאון צימצם מאוד את מטה החברה, אבל המטה של היום גם הוא גדול מדי עבור חברה שהפכה ללא יותר מאשר חברת אחזקות כסידר רה של מרכזי רווח עצמאיים; יש בו, לטעמו של קולי- בר, פחות מדי יוזמה על יותר מדי אנשים.

'שמרוק' היתה בעל בית מסוג אחר. עיסקת 'כור' מתנה עדי הסוף את הדרושות של חברת ההשקעות האמריקנית, שרכשה את הקונצרן באמצעות הלור אות, שהביטחונות להן היו מניות הקונצרן שזה עתה רכשה (רוב המניות שרכשה שועברו ל'בנק הפועלים' בתמורה למימון העסקה), ועם לחץ גדול על סטנלי גולד, האיש שמאחורי הרכישה, להביא תוצאות שיר בזאו לידי ביטוי במחיר המניה. שנתיים חלפו, הבורס סה האמריקנית זינקה כלפי מעלה, ומניית 'כור' לא וזה כמעט. גולד (שכשל בינתיים בכמה עסקאות בארה"ב) לא היה יכול להחליף את גאון - האיש שחר לל את הנס - בלי לזעזע קשות את המניה. הוא ניסה לפצל את 'כור', ומשנכשל מכר את חלקו ל"קלארידג", כרווח נאה. קולבר ובעל הבית שלו, ארגר ברונפמן, לא צריכים להראות תוצאות בטוח כליכך קצר. הם הולכים על העסק, ולא על הקומבי- נה. אין קומבינה, אין גאון.

וישנו גם העניין של יחסי הציבור העצמיים שלו,

וכראשם הספר. כשנמכרה 'כור' ל'שמרוק' - מכירה אותה הוציאו לפועל בן עמי צוקרמן ואהרון ירון, בשירות מוכ"ל ההסתדרות דאז, חיים רמון - כינס גאון מסיבת עיתונאים חגיגית ומיקד את תשומת הלב בו, משל היה בעל בית שסיים עיסקה מוצלחת ולא שכיר העובר מיד ליד. הספר, מבי חזנת לא מעט אנשים, הגדיש את הסאה, אבל ספק אם רבים הופתעו. "בני היה חייב לפרסם את הספר, כשם שהעקרב היה חייב לעקוץ את הצפרדע במשל המפורסם - זה הטבע שלו", אומרים אנשים המכירים את גאון היי טב. הוא הודרז לפרסם אותו כל עוד לא הגיע בעל הבית החדש - הספר יצא לאור באפריל 1997, כשחילוקי הדעות בין גולד לגאון כבר היו עובי רה ידועה, וכמוהם הסיכוי ש'שמרוק' תמכור את חלקה לגאון כבר היו עובי שיוכל לעשות זאת כשהוא בשיא כוחו. אבל ספר שכזה, בדרך שבה נכתב, לא עולה בקנה אחד עם הקודים של הקהילה העיסקית ברמה הסובבת את גאון. האנגלים מנסחים את זה, בביטוי שלא סתם קשה למצוא לו מקביל לה ישראליית, "IT ISN'T DONE".

כשקנתה "קלארידג" את חלקה של 'שמרוק' ב'כור', קידם גאון את פניו של קולבר במילים "יונתן הצטרף עכשיו לאלה שמעזים ומנצחים". ספק אם קולבר הטריד את עצמו בעובדה שהמוטו הזה לקוח משתי יחידות עילית צבאיות - ה-SAS הבריטית וסיירת מטכ"ל הישראלית. אין ספק

שהאמירה לא מצאה חן בעיניו. אם חיפש גאון את הידית למשוך בה את מצנח הזהב, בעזרתו החליק החוצה מ'כור' עם משכורת עד שנת 2001, 125 אלף דולר בשנה כיועץ מיוחד לקונצרן והאופציות שוות המיליונים שלו, "רק המעז מנצח" סיפק לו ידית שכזו, בכריכה רכה.

גם מי שלא מתפעלים מכישוריו הניהוליים של גאון מונים באיש עצי מו לא מעט תכונות חיוביות. גאון הוא איש חם, היודע להכיר טובה. הספר שלו מלא באיזכורים ובקרדיט לאנשים אחרים. לישראל קיסר, מי שמינה אותו למנכ"ל 'כור' והיה הפטרון שלו בקריירה שלו במשק העובדים, זוכר גאון טובה גם היום, כשקיסר הוא כמעט שם נשכח בפוליטיקה הישראלית. הוא העסיק אותו כיועץ, הזמין אותו לארועים שונים של 'כור', ולא שכח מי עזר לו לטפס למעלה. רבים בעולם העסקים לא נהגו כך במי שגידלו אותם בצעירותם.

נדיבות רומה גילה גאון כלפי אורי בררצון, מי שהיה מנהל מפעל הפלדה בעכו ולקה במחלה סופנית. גאון שמר על קשר עם בררצון עד ימיו האחרונים, וסייע רבות למשפחתו. עושה רושם שהשורשיות העמית

מית, שהיא סמל מסחרי של משפחת גאון (ב'דק המי עז מנצח" הוא מזכיר מספר פעמים את המיאוס שיש לו כלפי מסיבות קוקטייל וסממני שדרה, ואיך הוא מסוגל לצאת ממלון יוקרה כדי לאכול במקורנולד'ס הסמוך), היא במקרה של בני גאון לא העמדת פנים בלבד. לעובדים איתו הוא מתייחס בחום ובפתיחות, ואיש לא הטיל עד היום ספק בהגינותו האישית.

"לא אוהב לקרוא מאזנים, אוהב לעשות אותם". גאון עם ברונפמן וקולבר

דוגמה לאיך הדברים צריכים להיראות. גאון עם רבין ז"ל

עשיר יותר, מפורסם יותר, מוכן לתחרות הבאה. גאון ונתניהו

כל האופציות בידו

השבוע חזר בני גאון מחו"ל, שם עסק - לפי הפיר- סומים - בגיוס כספים להקמת קרן השקעות חדשה. הוא נהנה בינתיים ממעמד של אדם שכל האופציות בידו, מעמד אותו הרוויח ביותר בשנים האחרונות. יש לו כסף רי והותר, זמן פנוי בשפע, ואמביציות שלא יי- גמרו גם בקרן השקעות כזו או אחרת. בגיל 63, הוא עוד רעב לנצח, ויהיה מוכן לעשות את זה גם בגוף קטן בהרבה מ'כור'. אם פה ושם בספרו הוא מביע חר- טה על חלקים מחייו - חיי המשפחה, למשל - שאכזר בגלל ההתמכרות לעבודה, לא עושה רושם שהיא פגה במשהו שנתיים לפני גיל הפנסיה.

ויש כאלה שחושבים אחרת, למרות שגאון עצמו הכחיש יותר מפעם שפניו למשהו אחר פרט לעסקים. "הוא ילך בראש וראשונה אחרי הכבוד, ולא אחרי הכי- סף", אומרים אנשים המכירים אותו. והכבוד, כאופן טבעי עבור מי שכבר נבחר לגדול המנהלים, נמצא בפוליטיקה.

זו ספקולציה סבירה, אבל כנראה לא נכונה לעי- שיו. סביר להניח שלו היה רבין עומד היום בראש מפלגת העבודה, היה גאון מוצא בקלות רבה יותר את דרכו פנימה. רבין, שחוסר חיבתו למודל ההסתדרותי היה ידוע כרבים, השתמש לא אחת בגאון כדוגמה לאיך הרברים היו צריכים להיראות. לא אחת אמר לשר האוצר שלו, בייגה שוחט, בישיבות הממשלה, "תראה מה בני עשה ב'כור'".

הקשרים עם המפלגה לא נעלמו עם מותו של רבין. יחסיו של גאון עם אהוד ברק טובים, ובנו משה, איש פירסום, הוא אחד מיועצי ההסברה של ברק. לא שבטוח הקצר יש לזה משמעות מעשית של ממש: יו"ר העבודה, שעובר במעגלים סגורים וממודרים היטב זה מזה, שומע אולי את גאון כאופן שמחמיא למנכ"ל 'כור', אבל ספק אם הוא רואה היום בו - או במישהו אחר - המועמד הטבעי שלו לתיק כלכלי בכיר, אם וכאשר. לברק יש היום דאגות אחרות.

ברק הציע לגאון לרוץ לראשות עיריית ירושלים, אבל בני לא רצה להיות הגאון השני שנכשל במירוץ הזה, וחוז מזה, ראשות עיריית תולדתו כנראה קטנה עליו. הוא רואה את עצמו יותר מזה. זו לא היתה, אנב, הפעם הראשונה שהרעיון הועלה בפניו. עוד לפני הבחירות הקודמות דיבר איתו עוזי ברעם על האפשרות שירוצץ מטעם העבודה במקום טדי קולק, אבל זה לא היה ממש ברצינות, וממילא גאון לא רצה. "בני מוכן להיות שר האוצר, אבל רק אם יציעו לו דבר

מוגמר", אומר אחד מראשי מפלגת העבודה. ספק אם זה יקרה. הדעות חלוקות לגבי מידת התאמתו לתפקיד כלכלי בכיר. בעולם העסקים לא מעריכים בהרבה את ההבנה המאקרו-כלכלית שלו, אבל אחד רים רווקא מציינים ששר האוצר לא חייב להיות פרופסור לכלכלה. "הוא הוכיח ב'כור' יכולת עמידה בלחצים, בחר עוזרים טובים וגילה מיומנות בעבודה מול התקשורת ובגיוס של דעת קהל", אומרים עליו. ספק אם מנכ"ל משרדו של גאון יפרוש בצורה רומה לזו בה פרש שמואל סלבין משירותו של יעקב נאמן (שכספרו גאון סוגר איתו כמה חשבונות מרים במיוחד, כולל חשד שנאמן הורה לעקוב אחריו).

כך או כך, רוב הקלפים אחוים היום בידיים של גאון. הוא נמצא במצב שלא חלם עליו כאשר עזב את הצבא והפך לטכנאי מוגנים בחברת 'אלקטרה', ומאוחר יותר ב'תדיראן'. גם כאשר טיפס הלאה, זה היה בימים שבהם מנהל במשק העובדים יכול היה להצליח מאוד, אבל בשום פנים לא להפוך למיליונר. בני גאון היום הוא עשיר יותר, מפורסם יותר וארון יר תר לגורלו משאפילו הוא, אדם שלא הואשם מעולם בהערכה עצמית נמר כה, חלם אי פעם. הוא, מבחינתו, כבר מוכן לתחרות הבאה.

יחסיו של גאון עם אהוד ברק טובים, ובנו משה, איש פירסום, הוא אחד מיועצי ההסברה של ברק. לא שבטוח הקצר יש לזה משמעות מעשית: ספק אם יו"ר העבודה רואה בו מועמד טבעי לתיק כלכלי בכיר

עפר שלח